

Onder d'n Kroezeboom

Kwartaaluitgave van de Historische Vereniging Old Reurle

Jaargang 28, nr. 1 (maart 2012)

Van de voorzitter

Voor u ligt de eerste uitgave van "Onder d'n Kroezeboom" in 2012.

De Elfstedenkoorts is weer voorbij als ik dit schrijf. Dus veel kou en ijs, warm bij de kachel blijven.

Er is volop geschaatst op de nieuwe ijsbaan.

Vorige keer schreef ik over de wens van 500 leden. Ik denk dat ik u op de ledenvergadering van 14 maart a.s. het 500ste lid kan melden.

14 maart a.s. is tevens de laatste thema-avond.

Deze avond begint om **19.30 uur**.

Wij hebben eerst de ledenvergadering en daarna een verrassingsavond.

Wat? Zelfs ik weet het niet.

Old Reurle werkt ook weer mee aan een paar festiviteiten van jubilerende verenigingen.

We helpen de Achterhookse Folkloredansers Ruurlo met het samenstellen van een boek ter gelegenheid van hun 75-jarig jubileum en de Oranjevereniging organiseert voor de 50ste keer de bekende Septemberfeesten ("Reurle Neugt Oe"). Dit laat ze vergezeld gaan van een bijzondere

feestkrant, een fototentoonstelling over de optocht van de laatste 50 jaar en het vertonen van diversen filmopnamen uit de afgelopen jaren van optocht en zeskampspelen.

De Kroezeboom wordt regelmatig aan een inspectie onderworpen. De boom wordt gesnoeid en dood hout wordt verwijderd. Zo blijft deze in goede conditie. Dit is voor ieders veiligheid.

ARBOR-boomverzorging uit Markelo zorgt hiervoor. Zij schrijft in haar rapport dat de boom een goede bladbezetting heeft: bladgrootte, bladkleur en twijgontwikkeling is GOED. Een geruststellende gedachte.

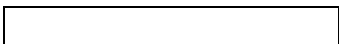
In het nieuwe seizoen zullen we informatie en eventueel foto's van de thema-avonden plaatsen op onze website: www.oldreurle.nl.

We blijven natuurlijk ook alles vermelden in Contact.

Tot de volgende keer.

Met vriendelijke groet,
Dinant Chr. Weenk.

Kopij

De sluitingsdatum betreffende kopij voor 'Onder d'n Kroezeboom' nr. 2 is voor 1 mei 2012.

U kunt het verzenden naar: braakhewh84@gmail.com of voor het adres zie

de colofon. Hebt u een interessant onderwerp laat het ons weten. Met elkaar kunnen we er wellicht een interessant of lezenswaardig stukje van maken.

Schenken aan Old Reurle

Ook in de afgelopen periode is er weer het een en ander toegevoegd aan onze verzameling huisraad en gereedschap, dat inmiddels een plaats heeft gekregen in de boerderij bij Annie Cactus. Hiervoor onze hartelijke dank.

Fam. Hendriksen te Ruurlo: een Kabinet (kast), houten kinderspeelgoed, een elektrische veescheermachine, een koperen fornuispot, een vierpits Atag gastoestel met een Esso gasfles, een houten strijk-

plank, een krantenbak met het opschrift Courant en een pluchen tafelkleed.

Dhr. B. Bouwmeester te Ruurlo: een zaai-viool.

Fam. Hogevoonder te Ruurlo: waspoeders, stijfsel, zeep, koffie, thee, schoensmeer, scheerzeep en Buisman, dit alles uit de jaren omstreeks 1950.

Ook zijn er nu weer veel gebruiksartikelen door de onderhoudsploeg zelf ingebracht. Ook hiervoor onze hartelijke dank, Henk Klein Brinke.

Algemene Ledenvergadering

Uitnodiging voor de leden van Historische Vereniging "Old Reurle" voor het bijwonen van de Algemene Ledenvergadering.

Deze zal plaatsvinden op woensdag 12 maart 2012 overeenkomstig het huishoudelijk reglement van de Historische Vereniging "Old Reurle".

Aanvang 19.30 uur precies in "De Sprankel" Domineesteeg te Ruurlo.

A G E N D A

- 1 Opening.
- 2 Notulen van de vorige vergadering dd. 9 maart 2011 (zie "Onder d'n Kroezeboom" 2e kwartaal 2011).
- 3 Ingekomen stukken.
- 4 Jaarverslag secretaris 2011 (zie "Onder d'n Kroezeboom" 1^e kwartaal - 2011).
- 5 Jaarverslag penningmeester.
- 6 Verslag van kascontrole.
Commissie, mw. H. Nijveld en dhr. W. Zonnenberg.
Mw. Nijveld is aftredend, dhr. R. Siemens zal haar vervangen.
Er zal een nieuw reservelid worden benoemd.
- 7 Bestuursverkiezing:
dhr. J. Scholten is tussentijds afgetreden.
Er zal een nieuw bestuurslid benoemd moeten worden.
Kandidaten kunnen bij de secretaris worden ingediend.
- 8 Rondvraag.
- 9 Sluiting.

Na afloop van de vergadering zal de er een vrolijke en ludieke afsluiting van het seizoen zijn.

Jaarverslag secretaris 2011

Historische Vereniging Old Reurle

Bestuur

Op de algemene jaarvergadering d.d. 9 maart 2011 zijn de bestuursleden, J.H. Holtslag en A.J. Kettelerij herkozen voor een periode van 4 jaar.

Het bestuur vergaderde 6 keer en hield nog een aantal commissiebijeenkomsten.

Activiteiten

Zoals gebruikelijk was het winterprogramma prima verzorgd door de dames J. Schepers-Abbink en I. Hummelink-Klein Brinke.

In totaal zijn er 6 thema-avonden gehouden.

Diverse sprekers hebben ons interessante avonden bezorgd met dia voorstellingen.

De opkomst was steeds zeer goed.

Alle avonden werden gehouden in "De Sprankel".

We hebben in mei ook een mooie dagtocht gemaakt naar Vollenhove en Blokzijl.

Er was veel belangstelling en het geheel was prima verzorgd.

Dames bedankt voor jullie werk.

Verder waren we aanwezig op de braderie.

Tijdschrift "Onder d'n Kroezeboom"

Ons kwartaal tijdschrift was door de redactieleden mw. W. Braakhekke, mw. G.M. Dijkman-Spijker en de heren J. Glijnis en L. Banda prima verzorgd.

In dit voor hun het eerste seizoen hebben ze voor mooie uitvoeringen van ons kwartaalblad gezorgd.

Redactie zeer bedankt voor het vele werk.
Ook de bezorgers van ons tijdschrift hartelijk dank voor het bezorgen van het blad.

Landbouwwerktuigen

De commissie onder leiding van dhr. H. Klein Brinke heeft het afgelopen seizoen hard gewerkt

Elke 1e dinsdagmiddag van de maand waren ze aanwezig voor werkzaamheden aan de landbouwwerktuigen in de kas van Bert en Anny van der Meer.

Er zijn veel artikelen bij gekomen en alles ziet er weer perfect uit.

De uitbreiding met een doorsnede van een boerderij werd gerealiseerd ingericht zoals het ca. 50 jaar geleden was.

In juni werd de boerderij officieel geopend door burgemeester H. Bloemen.

Commissieleden hartelijk dank voor jullie vele werk..

Leden

Op 31 december 2011 waren er 493 leden ingeschreven.

Nog steeds geen 500 maar dat moet dit jaar toch mogelijk zijn.

Helaas zijn ons ook dit seizoen leden ontvallen door overlijden.

Wij hebben de familie gecondoleerd met dit verlies.

Allen blijven in onze herinnering.

Boeken, dvd's en video's

Onze artikelen worden regelmatig op alle bijeenkomsten verkocht.

Ook ontvangen we via onze website bestellingen.

We zorgen voor voldoende voorraad.

Het boek Ruurlo van 1900 tot Berkelland is nog steeds zeer veel gevraagd.

Onze website www.oldreurl.nl wordt door dhr. J. Gotink prima verzorgd en heeft vele bezoekers getrokken uit alle delen van de wereld.

De website is genomineerd voor de mooiste site.

U kunt hiervoor stemmen op onze site.

Dhr. J. Gotink dank voor het vele werk.

Adverteerders

Inmiddels hebben we ruim 60 adverteerders voor de website en het tijdschrift "Onder d'n Kroezeboom".

In 2012 zal ze gevraagd worden om hun contract te verlengen, ook zullen we nieuwe adverteerders vragen.

We kunnen hierdoor een zo optimaal mogelijke kwaliteit leveren aan ons tijdschrift "Onder d'n Kroezeboom" en onze website.

Allen heel erg bedankt.

Archief

Ook dit seizoen zijn we elke week druk geweest om ons archief bij te werken.

We hebben het op orde maar werken nog aan verdere digitalisering.

Op onze website kunt u onder "Archief" het hele bestand vinden.

Wanneer u iets wilt inzien dan kan dit na afspraak met de secretaris.

Dhr. P. Mansvelt Beck heeft voor de Oranjevereniging Ruurlo 6500 dia's van de optochten vanaf 1969 tot en met 2003 gescand.

In samenwerking met de Oranjevereniging gaan we hiervan een fototentoonstelling maken ter gelegenheid van het 50e Septemberfeest in 2012.

U hoort hier te zijner tijd meer over..

Archeologische Werkgroep

Geen jaarverslag ontvangen.

Huisvesting

Van het College van B&W van Berkelland hebben we toestemming gekregen om ons in het Koetshuis bij kasteel Ruurlo te huisvesten.

Hier is ons archief ingericht en kunnen we vergaderen.

We zijn hiermee zeer content en danken het College voor hun medewerking.

Het was een goed seizoen.

Heel veel dank aan allen die er aan hebben meegewerkt.

Het bestuur wenst u allen een goed en gezond 2012.

Ruurlo, 12 maart 2012.

Secretaris: L.W. Besselink.

Voor akkoord: voorzitter D.Chr. Weenk.

Mijn Gelderland

Gelders Erfgoed wint prijs met website

Dinsdag 14 februari is bekend gemaakt dat de website van Gelders Erfgoed www.mijnGelderland.nl de Geschiedenis Online Prijs 2011 heeft gewonnen in de categorie Musea en Themawebsites. Directeur Marc Wingens van Gelders Erfgoed: 'We zijn reuze trots. De jury roemde de site vanwege de goede navigatie en de rijkdom van de inhoud. Daarnaast gaf jurylid Willem Melchers tijdens de prijsuitreiking aan dat hij de website als test aan zijn zoon had laten zien. Deze vond de website 'cool'. Wij vinden dat een groot compliment.'

MijnGelderland.nl is dé website voor het erfgoed in Gelderland. De verhalen worden vaak ingebracht door lokale en regionale partijen en organisaties. Dat kunnen historische verenigingen zijn, musea, archieven en andere erfgoedinstellingen. Daarnaast is mijnGelderland.nl actief op het gebied van lokale canons en het stimuleren van de kennis van erfgoed bij scholen.

Stichting Gelders Erfgoed is het kenniscentrum voor de erfgoedsector in Gelderland. Gelders Erfgoed is goed in het bij elkaar brengen en professionaliseren van partijen die de Gelderse cultuur en Gelderse geschiedenis voor het voetlicht brengen. MijnGelderland.nl is een van de projecten die daar een goed voorbeeld van is.

Projectleider Bibi Bodegom van Gelders Erfgoed: 'We hebben het afgelopen halfjaar keihard gewerkt aan het actualiseren van de website. Die inspanningen worden nu beloond. En het leuke is: we zijn nog lang niet klaar. We zijn bezig met allerlei nieuwe toepassingen en innovaties waar mijnGelderland.nl de bron voor is. Veel van onze partners zijn druk bezig met het aanleveren van nieuwe inhoud voor de website. Het wordt steeds mooier!'

De Geschiedenis Online Prijs is een initiatief van Archieven.nl en Historisch Nieuwsblad. Het Nationaal Archief is partner. Meer dan 250 historische websites schreven zich in voor de prijs. Meer informatie en bijzonderheden over deze prijs: www.geschiedenisonlineprijs.nl

Neem uw gezin/vrienden eens mee voor een gezellig en leerzaam uitstapje naar het Familiepark CactusOase.

U heeft dan als lid op vertoon van dit bewijsje, die u bij het bestuur van Old Reurle of Henk Klein Brinke kunt verkrijgen, gratis toegang (ter waarde van € 5,00) t/m 31-12-2012

Voor meer informatie: Familie Park CactusOase, Jongermanssteeg 6 te Ruurlo
T: 0573 451817 W: www.cactusoase.nl E: info@cactusoase.nl

Openingstijden:

maandag t/m vrijdag: 09.00 - 17.00 uur zaterdag en zondag: 10.00 - 17.00 uur
(van 1 november tot 1 maart: bezoek in het weekend alleen op afspraak)

“ Jonker Bobby “ (2)

In de vorige uitgave van “Onder d’n Kroezeboom” hebben we u kennis laten nemen van de opgroeiende Robert van Heeckeren, die in Angerlo was geboren en als 12 jarige in 1919 naar Huis Rhederoord, gelegen in De Steeg (gem. Rheden), verhuisde. Hier groeide hij op naar de volwassenheid waarbij de invloeden van zijn vader, Mr. Alexander baron van Heeckeren van Kell, en diens geestverwanten een onmiskenbare rol hebben gespeeld in het denken en de ontwikkeling van de jonge Robert.

Yoga, meditatie

Terug naar 1948 toen baron van Heeckeren als officier met Grebbeberg-ervaring de voorkeur gaf aan het werken in een dienstweigeraars kamp boven uitzending naar Nederlands Indië. In dat kamp was het dat de pacifist zich in de leer van de yoga begon te verdiepen. Yoga, meditatie is een grote rol in zijn leven gaan spelen. Hij gaf er ook les in en wel op een heel aparte manier. De verbinding van meditatie met sociaal engagement was het hoofdmotief van de cursussen welke hij her en der in den lande en zelfs buitenland heeft gegeven.

Hij heeft in een periode van 1970 tot 1975 bijna wekelijks zowel ‘s middags als ‘s avonds les gegeven, werd uitgenodigd door diverse universiteiten, sprak bijna elke week in een Amsterdams jeugdcentrum en predikte zijn geloof zelfs van de kansel. De nacht bracht hij vaak door in kloosters, kerkgebouwen en zelfs in afgekeurde woningen. Een bed had hij niet nodig, hij sliep gewoon op de vloer. Zijn meegesleepte stencils en ander lesmateriaal, alsmede de voorraad onbespoten voedsel vereiste vaak een taxi als vervoermiddel. Ook daardoor slonk zijn fortuin als sneeuw voor de zon. Op het laatst reisde baron Van Heeckeren dan ook niet meer alleen, maar samen met een of meer cursisten die als dragers optraden en later als uitdragers van zijn ideeën.

Robert van Heeckeren in een karakteristieke yoga houding.

Zijn zorg om in puike conditie te blijven maakt een belangrijk deel uit van zijn dagindeling. In een interview hetgeen hij in 1975 gaf aan de toenmalige Graafschapbode is o.a. het volgende opgetekend:

“Eerherstel van het lichaam” is het parool. En: “Eerst moet eenheid van lichaam en geest komen. Het lichaam is het belangrijkste instrument dat wij in dit leven hebben gekregen voor het uitvoeren van deze opdrachten”. Elke morgen trekt hij een uur uit voor meditatie en ademhalingsoefeningen. “Ik begin meestal met het zonnegebed” zegt hij, (hierbij opstaand en een

demonstratie gevend van deze ochtend-gymnastiek). “Meditatie en ontspannings-oefeningen, het borstelen van de huid, afwisselend gebruik van warm en koud water, dat al bij elkaar is veel beter dan een uur langer slapen. Langer slaap je doordat het lichaam z'n gifstoffen niet kwijt kan raken!”

Wereldvoedselorganisatie

Op een eerste bijeenkomst na de oorlog in 1948 werd hij daar geïntroduceerd bij Lord Boyd'Or, de eerst secretaris-generaal van de FAO (Food and Agriculture Organization / de Voedsel-en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties, gevestigd te Rome). Deze maakte hem duidelijk dat met plantaardig voedsel veel meer mensen gevoed kunnen worden dan met vlees. Dieren moeten hun voedsel omzetten in vlees. Daarbij gaat negentig procent van de eiwitten verloren. Dat heeft hem toen zodanig aan het denken gezet dat hij terstond vegetariër is geworden.

In plaats van vlees voedt hij zich met sojabonen, rijst en boekweit, linzen, grof volkorenbrood, groentebouillon, gerstekwark, koudgeslagen plantaardige oliën enz. Vanaf dat moment heeft baron Robert van Heeckeren er een ideaal bij waar hij zich volledig voor inzet. De wereld overtuigen van het nut van productie en gebruik van plantaardige eiwitten om de voedselschaarste op de wereld het hoofd te bieden en daarbij tevens te werken aan een gezondere mens in een gezonder milieu. Hij startte hierbij “De kruistocht van een edelman in de twintigste eeuw tegen onrecht, honger en oorlog”.

Op audiëntie bij de Paus

Robert van Heeckeren gaf vele lezingen en werd in 1966 door Paus Paulus VI in privé-audiëntie ontvangen. In zijn verslag daarover hecht hij er zeer aan dat hij o.a., als overtuigd pacifist, de aandacht van de kerkvorst ook vestigde op de “Strijdvaardige Geest van de soldaten in de voorste linie die steeds in stand gehouden moet worden door toevlucht tot alcohol en pros-

titutie.” Een uitspraak welke met gemengde gevoelens in ontvangst werd genomen en die wellicht invloed heeft gehad op de duur van de audiëntie. Hij had ook een goed contact met de bekende econoom, natuurkundige en Nobelprijswinnaar Professor dr. Jan Tinbergen welke zijn ideeën steunde en er mede toe bijdroeg dat hij een paar maanden in Rome heeft gewoond. Hij heeft toen zijn ideeën op schrift gesteld en toegestuurd aan allerlei belangrijke mensen o.a. aan Martin Luther King welke hij later heeft bezocht. Hij sprak op afscheidsrecepties en hield verhandelingen over installaties om plantaardige eiwitten vrij te maken uit planten, etc. etc.

Veel is door hem in documenten vastgelegd en gelukkig zijn een groot aantal interviews in kranten en tijdschriften nog bewaard gebleven.

Ik haal hierbij o.a. het interview in de Vaticaanse krant L'OSSERVATORE della Domenica van 14 augustus 1966 (tijdens zijn verblijf in Rome) aan onder de aankondiging “Nostra intervista con lo scienziato Olandese Robert van Heeckeren” (Ons interview met de Hollandse geleerde Robert van Heeckeren) en de kop “Le foglie nutriranno il mondo?” (De bladeren zullen de wereld voeden?)

In dit interview geeft Robert in zijn grote gedrevenheid en overtuiging wederom aan dat de honger in de wereld “groen” bestreden moet worden met plantaardige eiwitten en zo min mogelijk dierlijke eiwitten. Hij geeft daarbij het voorbeeld van India, het land van de “heilige koe”, het geheim van de Indiase paria, die men in Bombay en Calcutta tegenkomt, het geheim van het in leven blijven van miljoenen. Zij houden zich in leven door een gebruik, overgeleverd van generatie op generatie, zij zouden niet in staat zijn anders te leven, zij zijn logischerwijze gesproken onwetend van de hoge voedingswaarde. Nu is de wetenschap bezig gebruik te maken van deze natuurlijke ervaring op rationele basis.

En de krant vervolgt met: Hierover spreekt ons een Hollandse geleerde, baron van Heeckeren, die het helemaal niet verontwaardigd vindt dat de mensheid, in de toekomst aangewezen zou zijn op een regime van absoluut plantaardige voeding. Persoonlijk heeft hij 20 jaar geleden het eten van vlees en vis opgegeven en de laatste paar jaar heeft hij geen eieren noch kaas of andere melkproducten aangeraakt. Zijn behoefte aan eiwitten wordt volledig verzadigd door plantaardig voedsel. In ieder geval is hij er niet slechter aan toe dan zovele andere stervelingen, af en toe een verkoudheid; de laatste keer dat hij zich herinnert ziek naar bed te zijn gegaan was toen hij op elfjarige leeftijd de mazelen had. Zijn intellectuele handelingen hebben niet geleden, maar zijn geheel normaal gebleven. Tenslotte, vanuit een moreel en sociaal oogpunt, beschouwt hij zijn houding als de enige oplossing voor de redding van de mensheid. "Iedereen", legt baron van Heeckeren vast, "zou de moed moeten hebben het vrijdags dieet tot een constant dieet te verheffen. De honger zou dan aanzienlijk verminderen."

Mons. Luigi Ligutti, osservatore della Santa Sede alla
FAO, con lo scienziato Barone Robert van Heeckeren

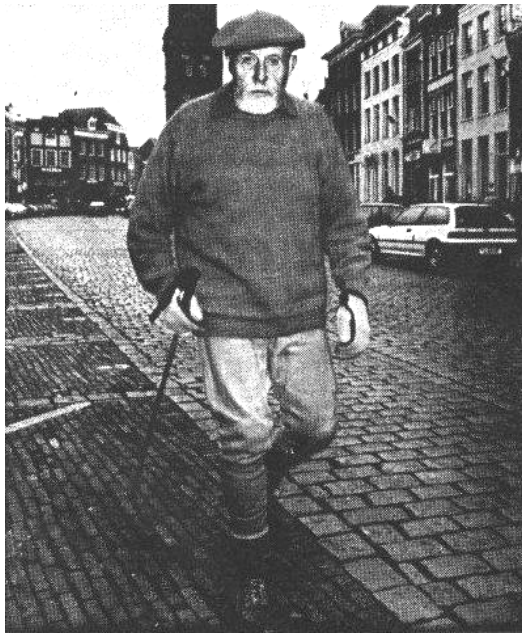
Monseign. Luigi Ligutti, waarnemer van de Heilige Stoel bij de FAO, met de wetenschapper Baron Robert van Heeckeren.

Tot zover het gedeelte van dit interview dat mede inzicht geeft in een mens die het geweldig goed voor had met de wereld en de mensheid.

Edelman, bedelman

Al deze inspanningen, hulp en zijn commerciële instelling hebben er toe geleid dat zijn schuldenlast slechts afgewenteld kon worden door de verkoop van zijn door erfenis verkregen landgoed de Veldhoek. In 1967, vrijwel zonder geld terugkerend uit Rome, moest hij afscheid nemen van 200 hectare bosgrond met opstallen en landerijen. Maar ook hier speelde zijn idealisme weer een bovenliggende rol. In plaats dat hij de hele zaak verkocht aan de toen onroerend-goed magnaat Reindert Zwolsman die hem er 5 miljoen voor had geboden, besloot hij om Staatsbosbeheer zijn bezittingen over te dragen voor slechts 1,8 miljoen. Waarom? Hij wilde niet meedoen aan dat commerciële gedoe dat volgens hem deze wereld kapot maakte en hij wilde voorkomen dat zijn prachtige bos in de handen van één man zou vallen, dus "schonk" hij het aan de samenleving. Hij bleef een sober leven leiden, verknocht als hij was aan de natuur, waarin hij tot op hoge leeftijd vele uren en dagen doorbracht (lange wandelingen waren zijn passie) immer zijn idealen uitdragend.

Zijn laatste bezit, een drie hectare groot restant van het landgoed hoopt hij dan in 1975 voor vijftigduizend meer dan het waard is aan Staatsbosbeheer te verkopen. Of CRM moet hem een halve ton subsidie willen geven. In ieder geval moest de eens zo kapitaalkrachtige landedelman om gunsten vragen anders kan hij de jeugd niet meer bereiken. "Dan kan ik haar niet meer voor houden dat ook een mentaliteitsverandering ten opzichte van de natuur nodig en gewenst is. Met andere woorden, dan kan ik niet meer meehelpen aan indirecte bescherming van de natuur, wat weer nadelig is voor Staatsbosbeheer."

Een wandelende Jonker Bobby

Na een aantal jaren her en der vertoefd te hebben, levend van een legaat van een overleden tante, is Jonker Bobby in 1999 in Hellendoorn overleden en in Ruurlo begraven. Geheel in zijn door soberheid getekende stijl werd de kist met het stoffelijk overschot vervoerd door een boerenwagen, getrokken door twee paarden.

Jonker Bobby had ook de bijnaam "De Rode Baron", vooral ingegeven door zijn grote sociale betrokkenheid bij vooral de kleine medemens. Zijn niet aflatende strijd tegen onrecht, oorlog, honger en de uitputting van "onze" aarde doet denken aan een gevecht tegen windmolens waarbij het gevaar bestaat dat een karikatuur van Don Quichotte zich aan ons opdringt. Echter de kruistocht van deze edelman was eerlijk en puur, ingegeven door wijsheid en groot inzicht.

Zoals reeds gezegd, vraagt de beschrijving van het leven van deze bijzondere mens veel, veel meer pagina's.

Lou Banda.

Bronnen:

- Archief Old Reurle
- Privé archief mw. D. Lebbink in bezit van Old Reurle
- "Het Landgoed Rhederoord" door Drs. Wilma Nijenhuis-ten Arve.

Laatste gang van Jonker Bobby.

Ruurlo, beschreven in Wandelingen door Nederland door J. Craandijk met tekeningen van P.A. Schipperus (7 delen).

De ontwikkeling van het spoorwegnet sedert 1840 bood de mogelijkheid de minder bekende streken, steden en dorpen te bezoeken en in zijn boeken te beschrijven. In het tweede deel (1876) beschrijft hij zijn bezoek aan Ruurlo, met in hoofdzaak twee onderwerpen n.l. Huize Ruurlo en de grote Meene. Wij kozen voor het laatste en laten de toenmalige spelling ongewijzigd.

Wat aan Ruurlo een bijzondere aantrekkelijkheid geeft, is het oude, wilde bosch, dat, onder den bescheiden naam van de groote Meene op eene oppervlakte van ca. 9 bunders een' schat van natuurschoon te genieten geeft. 't Is wel geen 'maagdelijk woud' in den vollen zin van het woord, zooals tot voor korten tijd nog bij Beekbergen werd aangetroffen, maar 't is toch een bosch vol woeste, onbesnoeide schoonheid. Schaarsch wordt hier de bijl des houthakkers gehoord, zelden komt spade en schoffel onder deze digte gewelven.

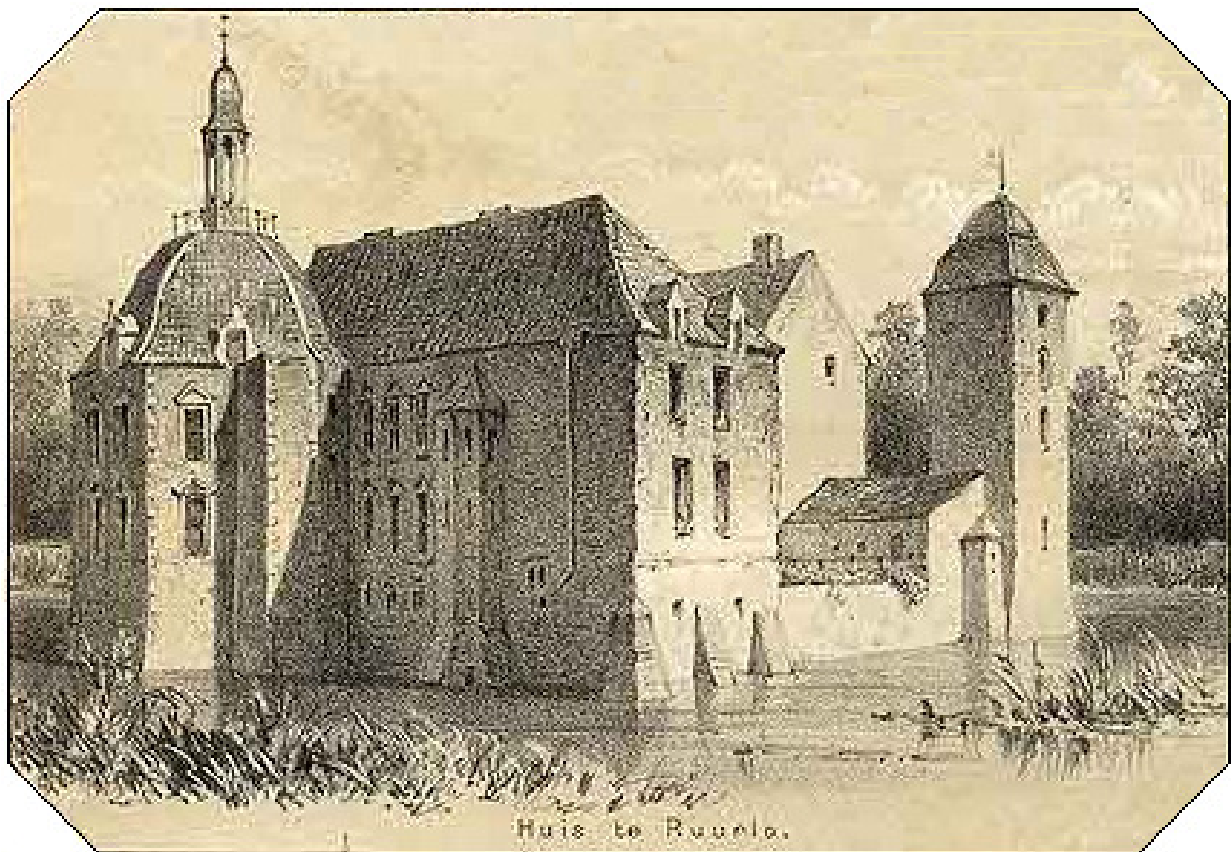
Zooals zij groeijen willen, groeijen de boomen; zooals zij vallen, blijven zij liggen. De doode stammen, de dorre takken schemeren spookachtig tusschen bemoste tronken en digte bladerkroonen door. Rijkbegroeid is de grond van het bosch; uit de dikke laag der afgevallen bladeren schieten grasgewassen, varens, heesters, hulstbosschen in wilde mengeling op. Veelkleurig mos breidt als een mollig tapijt zich uit langs de kanten der wegen en bedekt de knoestige wortels der boomen. Klimop en kamperfoelie klimt langs de stammen omhoog en hangt in weelderige festoenen langs de slanke zuilen van dezen woudtempel neêr. Bundels van zes, zeven, acht stammen rijzen uit éénen wortel op. Eik en beuk groeijen als uit éénen tronc. Hoog in de lucht mengt zich het lichte, teedere groen van het beukenblad met het donker eikenloof en het zwart groen van de sparren, - lager, tusschen het glinsterend hulstbosch, de graauwe schors van den eik met het fijne grijs van den beukebast en de roode schubben der mastboomen¹. Over den bruinen grond, met het glanzend mos en de wuivende varenpluimen, spelen de schaduwen van

¹ mastboom is een grove den

het loofdak en de schitterende stralen van het licht, dat de zon door de openingen van het reusachtig gewelf naar beneden giet. Hier heerscht een aangrijpende stilte; hier overweldigt u een magtige indruk; hier wordt het oog niet verzadigd van de grootschheid, die alom treft en boeit. Maar wenscht gij, aan ruimer horizon gewoon, ook vrijer uitzicht te genieten, welnu, ziet dan eens hier, aan den zoom van het woud, waar de dikke beukenstammen over de begroeide greppels hangen, waar, meer dan elders nog, de takken op grillige wijs in en door elkander zijn gegroeid. Daar ligt de vlakte: bouw en weiland, met

het golvend koren, met de witte boekweit, met het welig groen, scherp afstekend bij den donkeren wal van de boomen op den straatweg en van de bosschen, die zich daarbij aansluiten. In de verte rijst de toren van het kasteel, en wat naderbij ligt de groote boerderij, met haar' eigen toren, - haar' volgeladen hooiberg - en het grazend vee op de weide.

Aan de groote Meene sluit zich de wat jonger en minder woeste kleine Meene, en daaraan weêr het nog meer geregeld aangelegde Ravenbosch.

De Olde Schole en de School-Hoeve (1)

In de Kroezeboom van september 2011 hadden we het over jachtopziener Beukema die in de School-Hoeve woonde. Een paar weken later zag ik een artikeltje in een oudere uitgave van "Grasduinen" over de School-Hoeve.

Zo ging ik naar Wim Bouwmeester die mij de geschiedenis van bovenstaande gebouwen aan de Boskapelweg en de Beumersteeg kon vertellen.

Wim Bouwmeester is er vlak bij geboren en getogen en vertelde ook wel aan toeristen de geschiedenis van de gebouwen. Belangrijke gegevens erover had hij er ook doorgekregen van zijn vader, van Dinant ten Arve, Frits Sieverink en Piet Visser.

Introductie

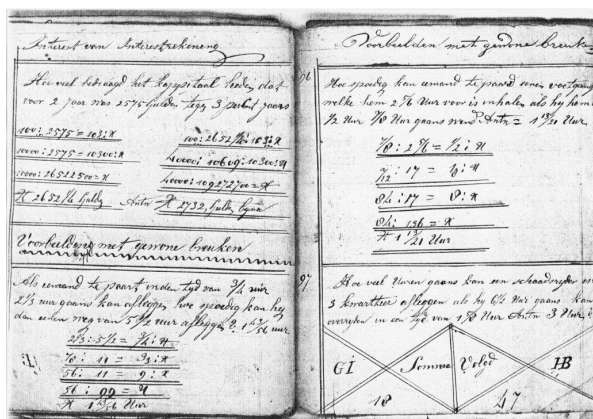
De Veldhoek telt volgens een rapport van burgemeester Luitjes van 20 Juni 1830 welgeteld 26 huizen. De buurtschap 'de Veldhoek' was vroeger, voor de ontginning van omstreeks 1930 door de werkverschaffing en de oprichting van het waterschap, de aanleg van de Baaksebeek ± 1920 en de Veengoot, een nat gebied, ruig met veel stukken heide die s' winters vaak onder water stonden, zandbulten, slechte grond en veengebieden. Met daardoor in de winter zeer slechte zandwegen, modderig tot en met. Eerst rond 1900 worden er kerkenpaden aangelegd. Het dorpje bestond nog niet en de provinciale weg tussen Ruurlo en Zelhem werd eerst verhard in 1932 met geld van de gemeente Ruurlo en Zelhem en de Provincie.

Het ontstaan van de eerste school in de Veldhoek in 1835

Zomers gingen de kinderen nog niet naar school omdat zij op de boerderij nodig waren en de leerplicht niet bestond. En 's winters was het geen doen om naar de school in Ruurlo te gaan. Over het schoolverzuim kwamen klachten bij de gemeente Ruurlo en die sprak de Veldhoekenaren daarop aan. Dit kwam ook dhr. Hr. Berend Hendrik Barendsen ter

oren, hij was schrijver op de gemeente maar had voor onderwijzer geleerd. Hij woonde op de Stegemanplaats waar nu de Beumersteeg 3 is in de Veldhoek. Daar stond ook een houten gebouwtje bij. En zo kon het gebeuren dat de kinderen uit de buurtschap vanaf 22 Augustus 1835 daar naar school gingen bij meester Bernard, zoals hij genoemd werd. In de zomer bleef dhr. Barendsen schrijver bij de gemeente. Dat verliep allemaal goed zo maar zoals dat vaker het geval is met oude houten gebouwtjes; het verviel en het werd veel te klein doordat er steeds meer leerlingen kwamen. Ze kwamen uit liefst vier gemeenten: Ruurlo, Hengelo, Zelhem en ook nog uit Vorden. Opknappen had geen zin meer. Meester Bernard vond dat er een stenen gebouwtje moest komen. De kosten werden in de raadsvergadering van de gemeente Ruurlo op 13 december 1843 geraamd op fl. 1275,00 voor meubilair en een gebouw voor 135 leerlingen. Het bedrag werd gedeeld door het Rijk, de Provincie en de gemeente Ruurlo die ook nog voor de plaats moest zorgen. Daar had de gemeente echter geen geld meer voor. Waar meester Bernard inwoonde en het houten schooltje stond, daar wilde de eigenaar geen grond voor het nieuw te bouwen schooltje afstaan. Maar daar kreeg de meester een idee; bij de kruising

van de Beumersteeg en de Boskapelweg, op ± 200 meter afstand, was een mooi stukje bosgrond wat hij er wel geschikt voor achtte. De grond was van baron W.H.A.C. van Heeckeren van Kell en ze kwamen overeen dat het schooltje daar gebouwd mocht worden met als voorwaarde dat wanneer er geen school meer gehouden zou worden de baron eigenaar van het schooltje zou worden. Zo werd het nieuwe schooltje door meester Bernard en de kinderen in 1845 in gebruik genomen.

Een bladzijde uit een rekenschriftje van GI HB uit 1847 van de Veldhoekse school

In het Aardrijkskundig Woordenboek van 1847 staat het volgende te lezen: "Men heeft in deze gemeente twee scholen, als ééne te Ruurlo en ééne in den Veldhoek, welke gezamenlijk door een gemiddeld getal van 210 leerlingen bezocht worden. De dorpsschool wordt gemiddeld door een getal van 140 leerlingen bezocht". Men beweert zelfs dat er op enig moment 120 leerlingen in de Veldhoek naar school zijn geweest.

School – Hoeve

De School-Hoeve

Toen meester Bernard stopte als schoolmeester en besloot naar Aalten te verhuizen werd de School-Hoeve gebouwd, in 1868, in opdracht van Huize Ruurlo voor de nieuwe meester. In de hoeve was ook plaats voor 2 koeien en vier varkens, en er was een lapje grond bij. Dat keuterboeren erbij was wel nodig want een schoolmeester had slechts een karig loon. Uit het bos tussen het huis en de school mocht de meester het hout voor eigen gebruik halen en dat bos werd dan ook al spoedig het Bollandbos genoemd want de nieuwe meester werd Jan Hendrik Bolland (in Franeker geboren op 20 April 1832). Hij trouwde op 37 jarige leeftijd op 6 Mei 1869 in Ruurlo met Garritjen Vels, 32 jaar oud. Garritjen overleed echter al snel op 3 Juni 1875. Ze hadden 2 dochters en een zoon gekregen maar de eerste dochter was maar een maand oud geworden. Bolland hertrouwde toen op 27 November 1875 met een zuster van Garritjen, Hendrika Anthonia Vels 34 jaar. Zij waren beide dochters van Derk Jan Vels en Johanna Willemina Weenk van de Korenmolenlaan in Ruurlo, nu Zelhewesweg 2. Hendrika Anthonia krijgt 1 zoon en 2 dochters. De vader van Garritjen en Hendrika Anthonia, Derk Jan Vels, 'molenaar van de windkorenmolen, (een zgn. Stenderkaste) op het woeste Windmeuleveld met zijn picknick-heuveltjes en zijn spookachtige wakelgestalten', was ondertussen ook weduwnaar geworden en ging met Hendrika Anthonia mee naar de School-Hoeve, dat had toen nog huis nr. O 20.

Verhuizen

Het gaat goed met het schooltje totdat er door het toedelen van de Marke en de Broekgronden onderscheidene huizen² zijn gebouwd waarvan de kinderen $\frac{3}{4}$ tot $1 \frac{1}{4}$ uur gaand van school verwijderd zijn. In de buurtschap Varssel, van waaruit vele kinderen hier naar school gaan, wordt een nieuwe school gebouwd. Ook aan de Hengelose kant van de gemeente grens

² verschillende types huizen/boerderijen

komt de boerderijbouw op gang. Zo ontstond er behoefte aan een meer centraal gelegen school welke meer recht deed aan de kring van boerderijen in het buitengebied waarvan de schoolkinderen afkomstig waren. "Op voorstel van den Heer District Schoolopziener wordt besloten om de school in den Veldhoek, die van minder belang moet worden geacht, (zal je maar te horen krijgen, red.) op te heffen en met ingang van 1 juli 1882, meer centraler in het buitengebied, ergens in den Winkelerhoek een school voor 160 leerlingen te bouwen". De Raad van Ruurlo vergadert over het plan om bij het erve Den Koekoek een school te bouwen. Op 17 December 1881 was de aanbesteding 'van de school met een onderwijzerswoning in den Winkelerhoek, dezer Gemeente, ook met het leveren van alle daartoe

benodigde materialen, voor een som van fl. 12.580,00 en derhalve fl. 620,00 beneden de begroting zodat wij de gunning hebben kunnen verlenen. Burgemeesters en Wethouders van Ruurlo'. Het contract werd op 8 Januari 1882 ondertekend. De benodigde grond werd aangekocht van de Diaconie van de Hervormde Gemeente en van Joost Holmer (bakker). Maar het duurde nog omdat de bewoners van de Veldhoek waarvan de kinderen straks naar de nieuw te bouwen school moeten natuurlijk de nodige bezwaren hebben. Zij krijgen het voor elkaar dat de school $\pm$ 740 meter westwaarts wordt gebouwd aan de zelfde weg (Batsdijk) om reden dat de school dan op hogere grond gebouwd kan worden en de afstand voor hun kinderen met gemiddeld 450 meter gekort wordt.

De Bruil school ca. 1925

De aangekochte grond werd weer terug verkocht aan de Diaconie terwijl men 750 meter westelijker grond heeft aangekocht van het Marktwezen. Er werd een start gemaakt met de bouw op 10 Februari 1882. In een raadsvergadering op 25 Juli 1882 werd meegedeeld dat "Jonkvrouwe

Barones(je) S.W. van Heeckeren van Kell" een schenking van fl. 10.000,00 gaf ten behoeve van de bouw van school de Bruil en meesterwoning en voor de bouw van de dorpsschool. Hierdoor wordt het afsluiten van een lening overbodig.

In Oktober 1882 gingen de deuren van school De Bruil voor het eerst open; 49 kinderen namen plaats in de gloednieuwe schoolbanken. Een maand later waren het er al zo'n kleine 70. Op 20 April 1883, werd de school de Veldhoek opgeheven en kwam Bolland ook met 'zijn' kinderen en werden alle 4 lokalen in gebruik genomen. Er zijn dan 111 leerlingen. Het schoolgeld bedroeg in die dagen 25 cent per kind en 15 cent voor elk volgend kind uit het gezin. Van 1883 tot 1898 was G.R. Draayers hoofd van de school en daarna 2 jaar G.J. Eenink. Het was toen een zogenaamd tweemansschooltje. Nog een leuke anekdote uit die tijd: meester Bolland gaat te voet via een pad naar zijn nieuwe werkplek. Hij moest daarbij dan over een vlonder met een leuning over de toen nog wilde Hissinkbeek. Een

voorloper van Dik Trom zaagde de plank van onderen een eindje in en de gevolgen laten zich raden. De droom van elke kwa-jongen werd werkelijkheid: de meester lag spartelend en schreeuwend tussen de waterlelies.

Willy Braakhkke.

Bronnen:

- Dhr. W. Bouwmeester
- Artikel van G. Kreeftenberg in de Kroezeboom
- Krantenartikelen
- Herinneringen uit het leven van mijn vader, door mw. R. van Heeckeren van Kell.
- De geschiedenis van Ruurlo in woord en beeld door F. Toevank

DE VEER JOARGETIEDEN

As de snee met de scharpe oostenwind,
zich verplaatst van het Koever noar de Strikker.
En is s 'nachts de Vosheuvel deur de heldre moan verblind.
Dan is alles zo stil, somber en dood,
het kan ok neet anders, want het is winter in het Brook .

Moar zo as altied kump noa het donker het licht,
op het Conschoor worden de jonge hazen geboren,
En in het Lindenschotterveld krabt het konijn z'n holletje dicht.
Kiek, doar vlak bie de spoorbaan steet een reiger in de sloot,
ok ze wet het, het is lente in het Brook.

En zo geleidelijk an is onze buurt met alles bezet.
De kinderen speelt onder de beume bie de Koekoekschool,
en van het Brandervenne noar het Daveschot vleug de scholekster met grote pret.
Heur doar s' avonds kwaakt de kikkers in de Possebus deur de sloot,
wet ie wat veur lied ze zingen, het is zomer in het Brook.

Kiek de beume goat geleidelijk an verkleuren,
het late sunneke leg over het landschap een golden glood.
Konstant geroas van maiskneuzers deur de riegen,
ie kunt ze late in de avond nog heuren.
Het heurt ok bie de buurt, want het is harfst in het Brook.

Zo beste mensen, dit waren de veer joargetieden van onze buurt.
Is het neet prachtig dit ieder joar weer te beleven,
en dat er Goddank een is, die dit alles bestuurd.
Loate wie met z'n allen zunig wezen op al dat mooie good,
dan blif het veur altied winter, lente, zomer, harfst in dat goeie Reurlse Brook.

Historische Vereniging Old Reurle:

Opgericht 15 februari 1984

Voorzitter:	Dhr. D.Chr. Weenk, Kerkplein 10, 7261 AZ Ruurlo T: 0573-453774 E: decewe@concepts.nl
Secretaris:	Dhr. L.W. Besselink, Noorderweme 6, 7261 PX Ruurlo T: 0573-452376 E: leobesselink@concepts.nl
Penningmeester:	Dhr. J.H. Holtslag, Stationsstraat 10c, 7261 AD Ruurlo T: 0573-453904 E: jh.holtslag@concepts.nl
Bankrekening:	Rabo Achterhoek-Noord, Ruurlo, Rekeningnummer 3567.22.996 t.n.v. Historische Vereniging Old Reurle
Tweede voorzitter:	Dhr. A.J. Kettelerij, Borculoseweg 62, 7261 BL Ruurlo T: 0573-452204 E: kettelerijruurlo@hetnet.nl
Bestuursleden:	Mw. J. Schepers-Abbink, Stationsstraat 10, 7261 AD Ruurlo T: 0573-452409 E: a.schepers@concepts.nl Mw. I. Hummelink-Klein Brinke, Strikkersteeg 11, 7261 RW Ruurlo T: 0573-453531 E: b.hummelink@telfort.nl
Organisatie jaarprogramma:	Mw. J. Schepers-Abbink, Mw. I. Hummelink-Klein Brinke
Archeologische Werkgroep Coördinator:	Dhr. H. Meulenveld, Vordenseweg 4, 7244 PS Barchem T: 0573-491319 E: henk.meulenveld@wxs.nl
Landbouwwerktuigen Coördinator:	Dhr. D.H. Klein Brinke, Kooiersdijk 2, 7261 RB Ruurlo T: 0573-452048 E: lireko@hetnet.nl
Redactie 'Onder d'n Kroezeboom':	Dhr. A.E. Banda, Dekkersweg 2, 7261 MC Ruurlo T: 0573-452212 E: lou_banda@online.nl Mw. W. Braakhekke, Hengelseweg 8, 7261 LV Ruurlo T: 0573-453496 E: braakhekkewh84@gmail.com Mw. G.M. Dijkman-Spijker, Branderveenweg 4, 7261 RE Ruurlo T: 0573-491250 E: dijkman.spijker@hetnet.nl Dhr. G.J. Glijnis, Willem Alexanderlaan 62, 7261 WJ Ruurlo T: 0573-453435 E: gj.glijnis@concepts.nl
Verspreiding Kroezeboom:	Mw. J. Schepers-Abbink
Internetsite:	www.oldreurle.nl E: info@oldreurle.nl
Contributie per seizoen:	€ 14,00 persoonlijk lid, € 21,00 voor echtparen. Bij toezending per post € 6,00 extra voor portokosten. Kamer van Koophandel te Arnhem, inschrijfnummer 40103401 Het kwartaalblad Onder d'n Kroezeboom is ingeschreven onder het nummer ISSN 0929-919X